

Introduction to King's Philosophy

An Integrated Framework for Sustainable Development

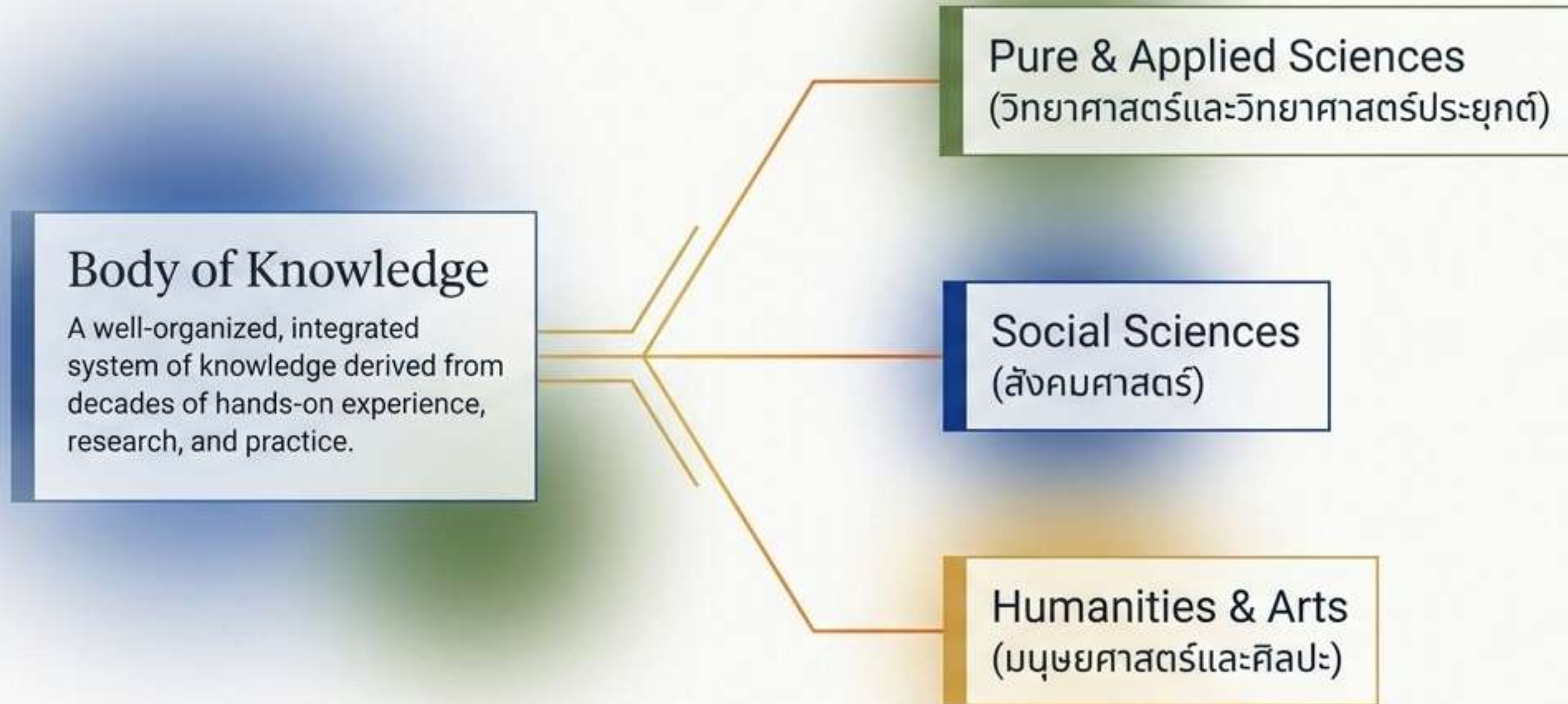
ศาสตร์พระราชา

ชูสิทธิ์ ชูชาติ

Choochit Choochat

Defining the Framework: A Living Body of Knowledge

The 14 Dimensions of Holistic Development

Natural Resources & Environment

Soil

Water

Forest

Climate & Sky

Energy

Agriculture

Social & Economic Development

Sufficiency Economy

Public Health

Cooperative
Development

Transportation &
Infrastructure

Education

Humanities & Culture

History & Archaeology

Sociology

Literature, Music
& Arts

An Integrated Knowledge System for Sustainable Development and Community Well-being.

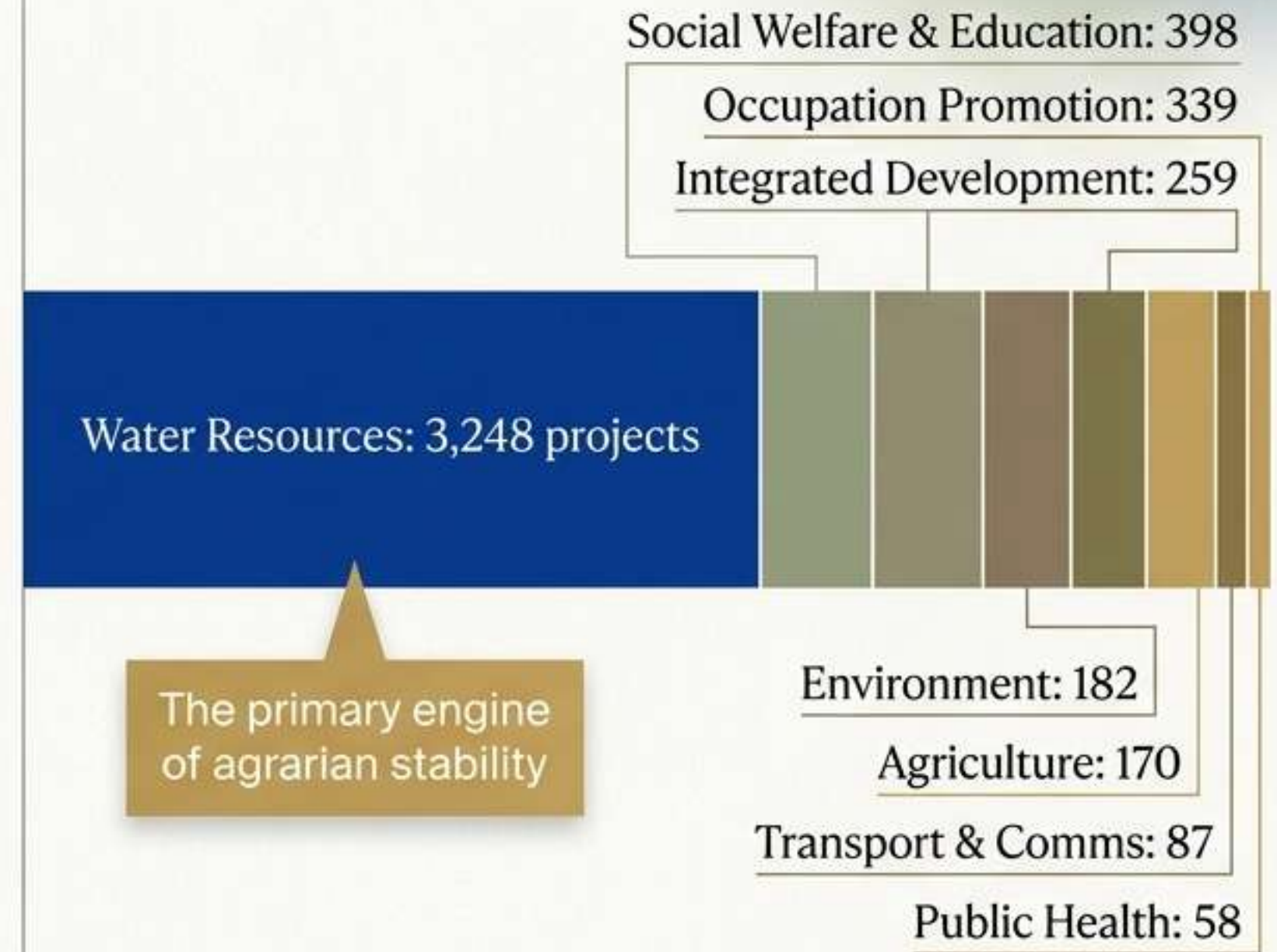
From Theory to Practice: Project Typology

Private Projects (โครงการส่วนบุคคล)	The Royal Project (โครงการหลวง)	Royal Initiative Projects (โครงการพระราชดำริ)
Budget: Personal Funds	Budget: Foundation & Donations	Budget: National Budget
Purpose: Experimental Living Laboratories	Purpose: Highland Development & Crop Substitution	Purpose: National Public Welfare & Infrastructure
Example: Royal Chitralada Projects	Example: –	Example: 'Kaem Ling' (Monkey Cheek) Water Retention, 'Klaeng Din' (Soil Aggravation)

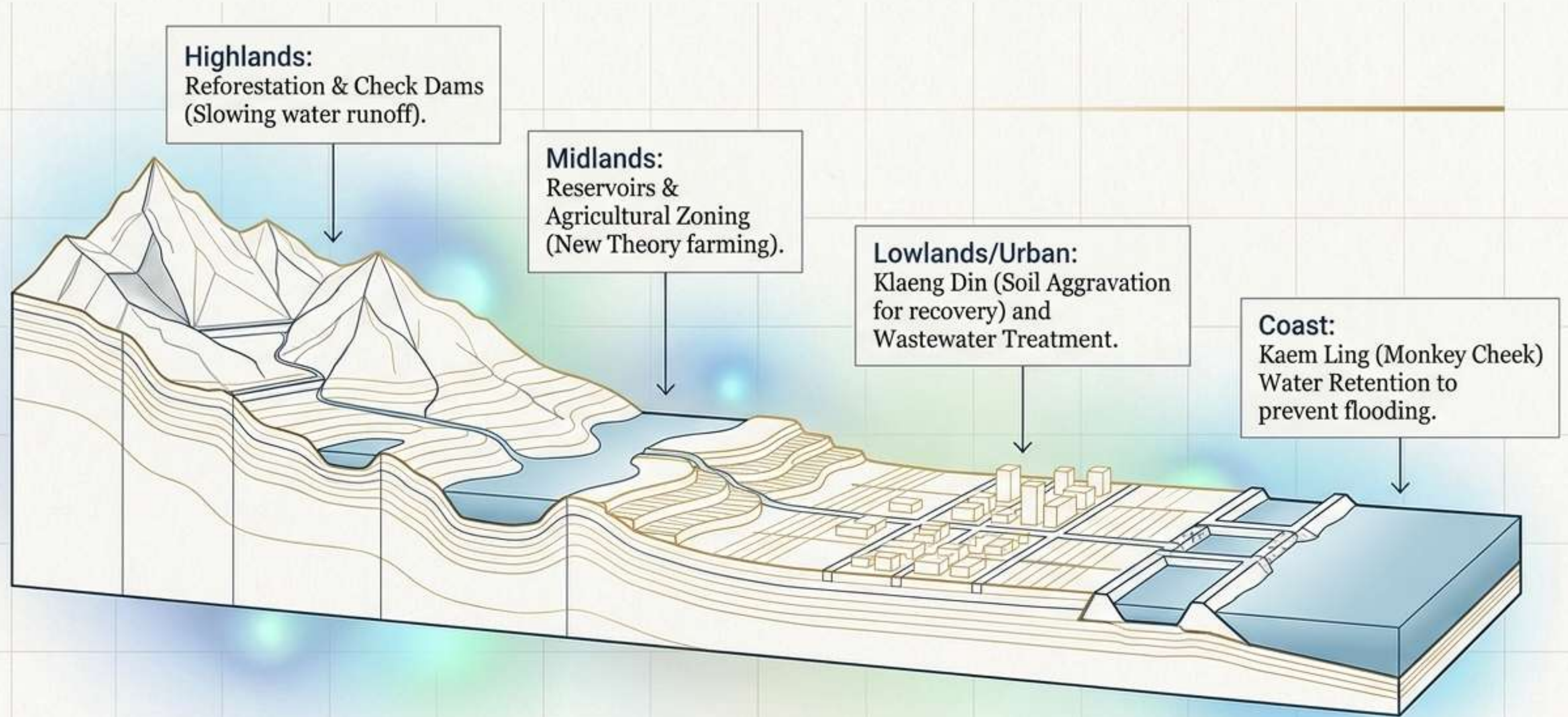
The Scale of Impact: 1952–2016

4,741

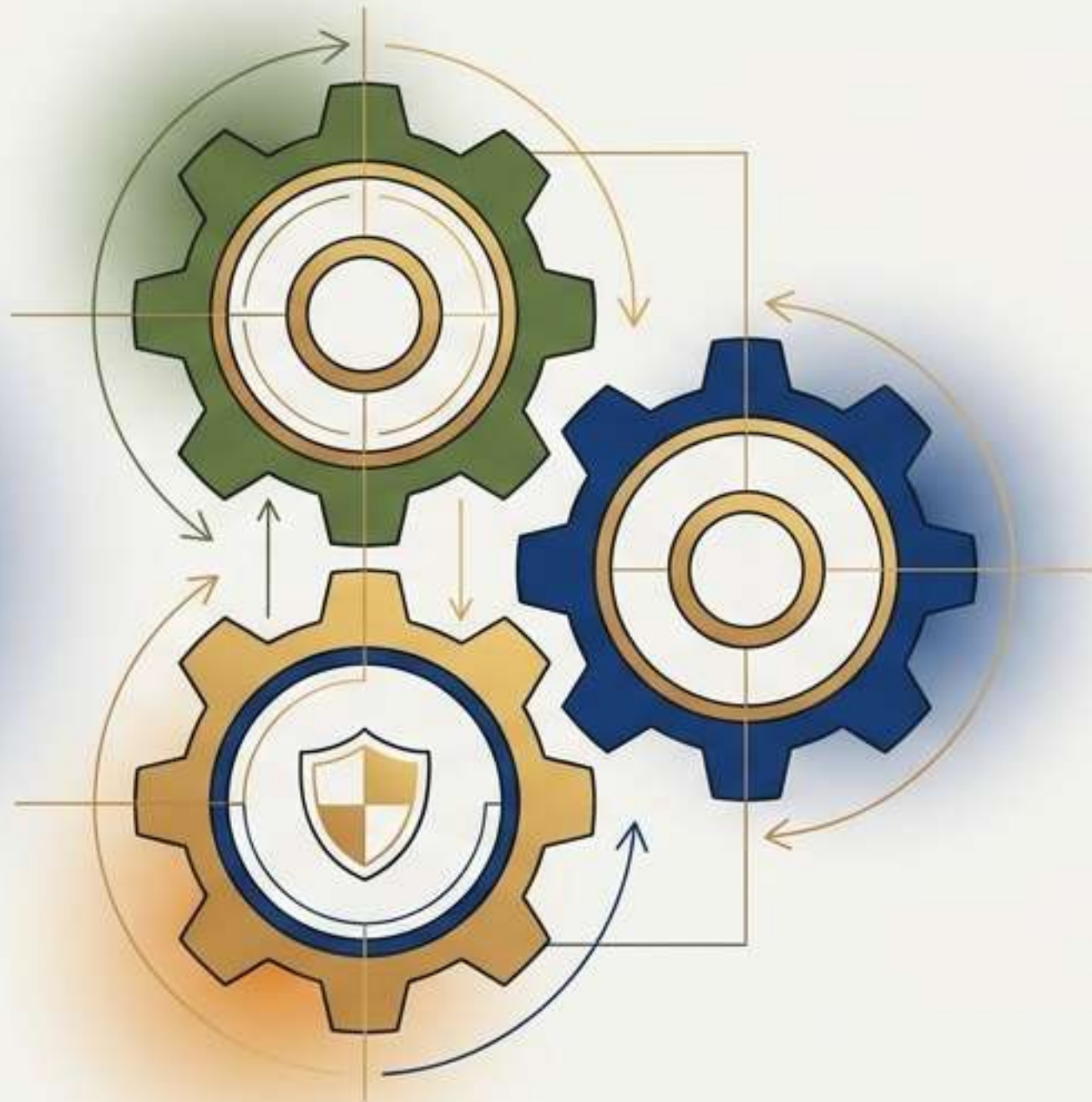
Total Interventions

The Mountain to Sea Strategy

The Core Engine: Sufficiency Economy Philosophy (SEP)

- **Component 1: Moderation** (ความพอประมาณ)
 - Development aligned with actual capacity; having enough to live and eat.
- **Component 2: Reasonableness** (ความมีเหตุผล)
 - Logic-driven, academically sound decision-making.
- **Component 3: Immunity** (การมีภูมิคุ้มกัน)
 - Building resilience against external economic and environmental shocks.

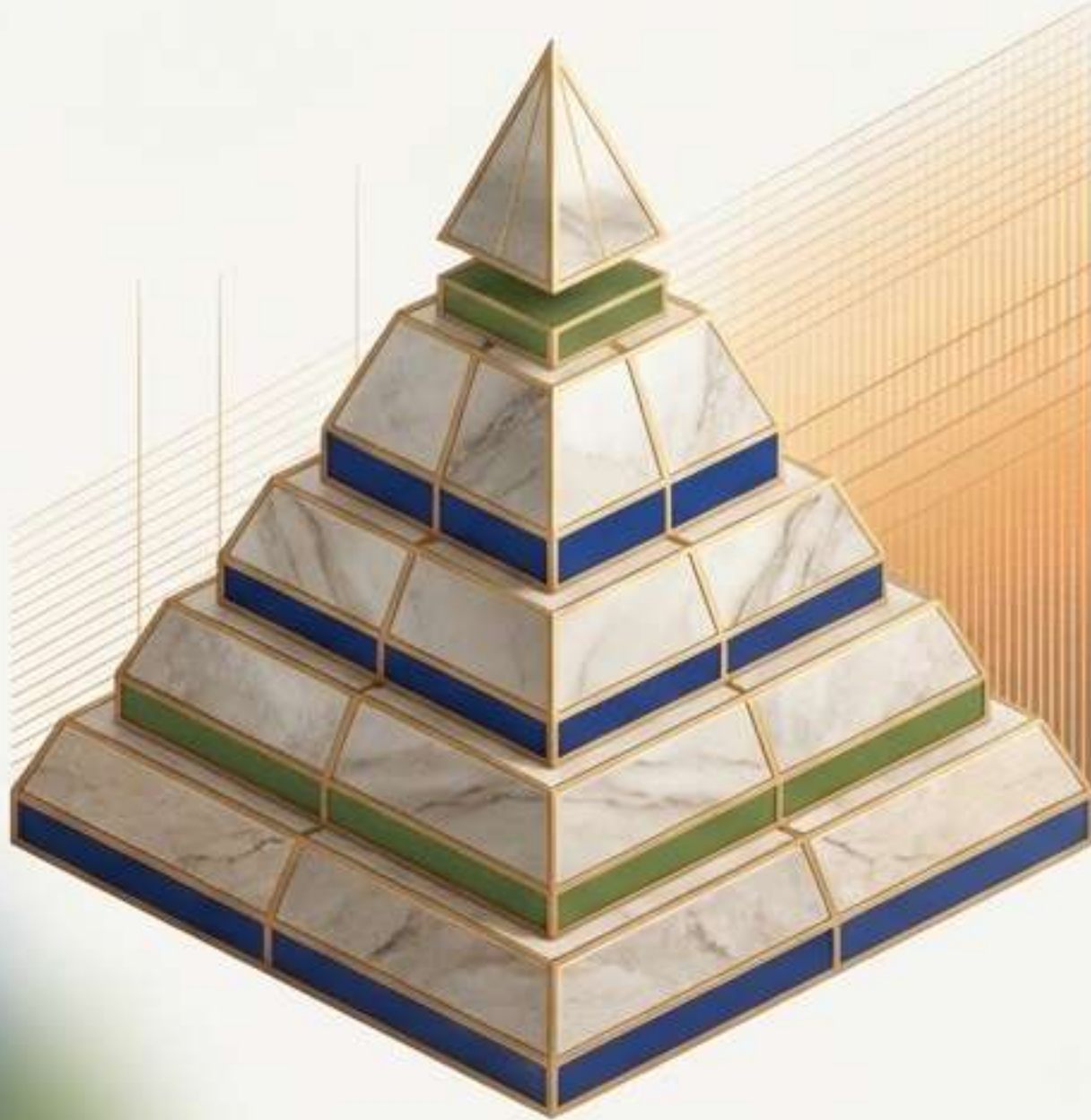
This sufficiency translates to moderation and reasonableness...
If the entire nation achieves this, it is even better. — 1997

The Global Bridge: SEP for SDGs

Thailand's localized philosophy acts as an operational, tested pathway to achieve the United Nations' Sustainable Development Goals. By starting with individual and community resilience (SEP), nations can sustainably build toward global targets like Eradicating Poverty, Zero Hunger, and Climate Action.

Pillar I: Pragmatic, Step-by-Step Development

The Principle: Build the Foundation First.

Insight:

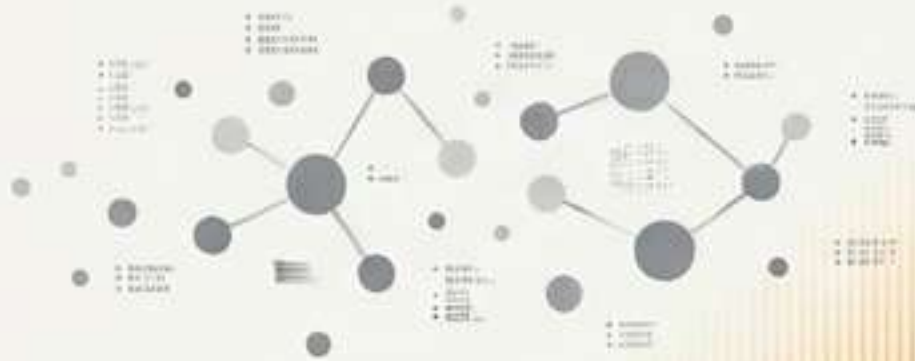
True development requires establishing basic self-sufficiency for the majority before attempting to build complex, high-level economic structures. It relies on cost-effective, technically sound methods.

Evidence (1974 Address):

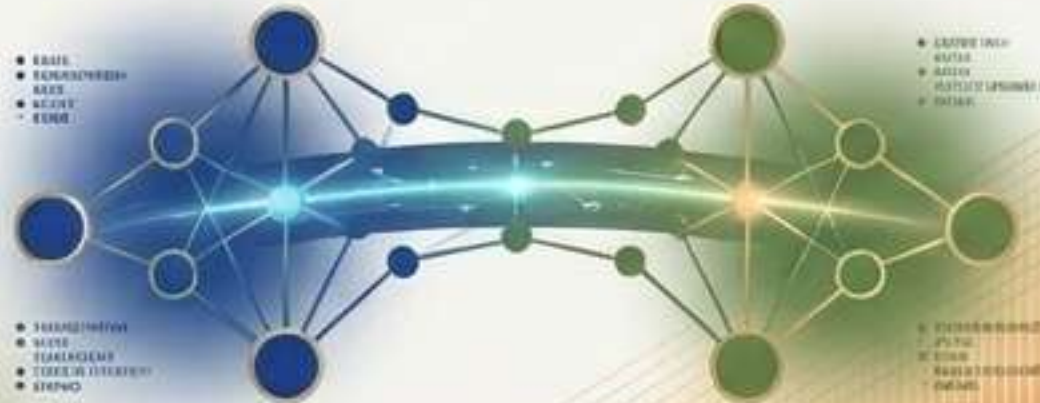
"We must first build a solid foundation by ensuring that the majority of the population attains a basic level of self-sufficiency... Once this firm foundation is securely established, we may then gradually build upon and enhance our progress."

Pillar II: True Wisdom in Applied Knowledge

Theoretical Knowledge

Applied Wisdom

The Principle:

Knowledge Without Application is Incomplete.

Insight:

Vast learning contributes little to progress if it lacks genuine understanding. True wisdom is the ability to apply learned knowledge for practical benefit without causing harm or toxicity to society and the environment.

Evidence (1982 Address):

"One must study to achieve 'true wisdom in knowledge'—that is, the ability to effectively apply what has been learned for practical benefit, without causing harm or toxicity."

Pillar III: The Soul of a Nation

The Principle:
Heritage is the Anchor of Progress.

Insight:

Ancient monuments, traditions, and arts are not just history; they are the vital soul of a nation. Preserving this collective heritage provides the enduring identity and pride required for meaningful, long-term national progress.

Evidence (1960/1961 Remarks):

"All antiquities, art objects, and ancient monuments... bear witness to the past prosperity of the Thai nation, and should be permanently preserved... for the progress and prosperity of the country."

Synthesis: The Holistic Unity of the King's Philosophy

A comprehensive worldview perfectly suited for the modern, globalized era—proving that true sustainability is both a science and an art.

INTRODUCTION TO KING'S PHILOSOPHY

Choosit Choochat
2569/2026

START >

2018-2026 ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ตั้งอยู่ อาคารอำนวยการและบริหารกลาง ชั้น B2

เลขที่ 180 หมู่ 7 ต.ชี้เหล็ก อ.แมริม จ.เชียงใหม่ 50180

โทรศัพท์ : 0-5388-5869

อีเมล : philosophy@cmru.ac.th

พัฒนาเว็บไซต์ : ว่าที่ร้อยตรีอานนท์ มะโนเมือง

หน้าแรก

เกี่ยวกับศูนย์

เอกสารเผยแพร่

เครือข่ายของศูนย์

ลงทะเบียนอบรม

ติดต่อเรา

ศูนย์ศึกษาศาสตร์
King's Philosophy

งานวิจัยภายในศูนย์ฯ

E-Book ของศูนย์ฯ

E-Book จากภายนอก

เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
Development Center

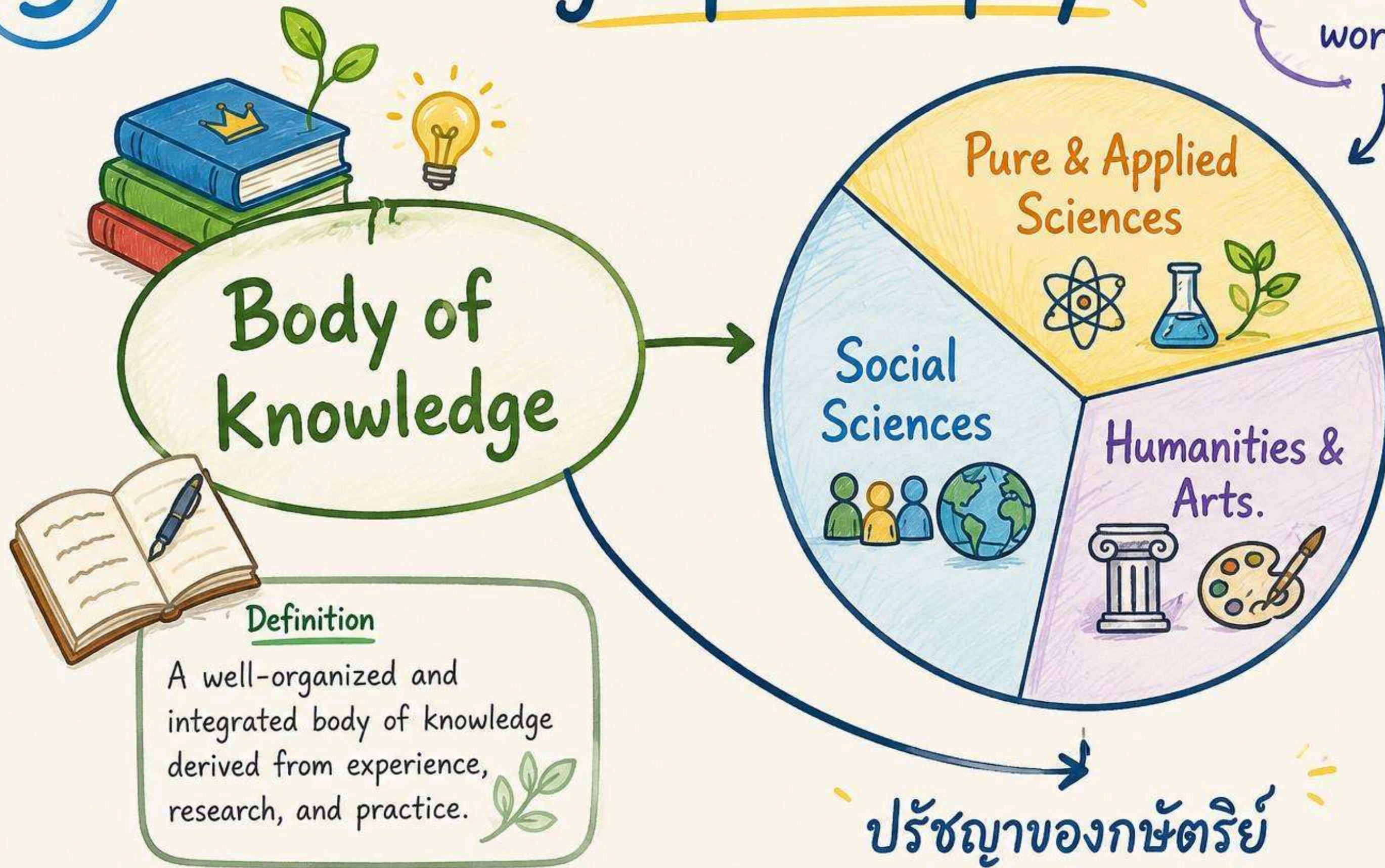

**“Form the skies, across mouthins and
lands, to the ss Ocean”**

5

King's philosophy

More than words

Components of King's Philosophy

(องค์ประกอบของศาสตร์พระราชา)

A Holistic Body of Knowledge for Sustainable Development and Human Well-being
องค์ความรู้แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและความผาสุกของมนุษย์

**Natural Resources
and Environment**
(ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม)

**Social and Economic
Development**
(การพัฒนาสังคม
และเศรษฐกิจ)

Humanities and Social Sciences (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

"An Integrated Knowledge System for Sustainable Development and Community Well-being"
(ระบบองค์ความรู้แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและความผาสุกของชุมชน)

Type of King's Projects

1. โครงการส่วนพระองค์ (Private Projects)

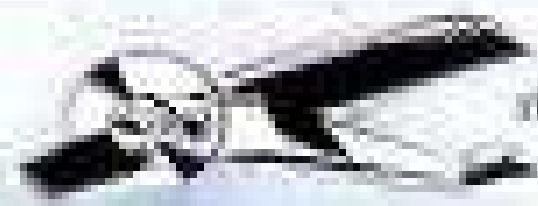
- โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา = Royal Chitralada Projects

2. โครงการหลวง (The Royal Project)

3. โครงการพระราชดำริ (Royal Initiative Projects)

- โครงการแก้มลิง = Keam Ling (Monkey Cheek) Water Retention Project
- โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ = Chang Hua Man Royal Initiative Project
- โครงการแก้แล้งดินบน = Keaeng Din (Soil Aggravation) Project

- **Private Project (โครงการส่วนบุคคล)**
 - **Budget : Personal funds (พระราชทรัพย์ส่วนบุคคล)**
 - **Purpose : Experimental “living laboratories” (ห้องทดลองมีชีวิต)**
- **The Royal Project (โครงการหลวง)**
 - **Budget : Foundation and donationals (มูลนิธิและการบริจาค)**
 - **Purpose : Highland development and crop substitution (พัฒนาพื้นที่สูง/ทดแทนฝิ่น)**
- **Royal Initiative Project (โครงการพระราชดำริ)**
 - **Budget : National budget (งบประมาณแผ่นดิน)**
 - **Purpose : National public welfare and infrastructure (แก้ปัญหาความเดือดร้อนระดับประเทศ)**

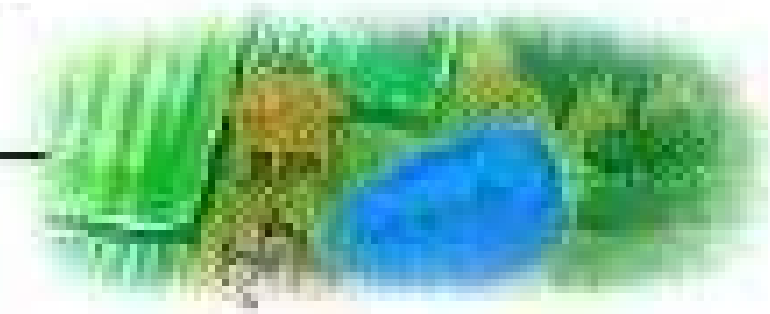
ดาวเทียมสำรวจ

ฝน

โรงสูบน้ำ

ทฤษฎีใหม่

พื้นที่ป่าสงวน

กักเก็บน้ำชะดิน

พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

checkdam

พื้นที่อุตสาหกรรม

และที่อยู่อาศัย

แก่งหิน

พื้นที่เพาะปลูก

น้ำเสีย

ป่าชายเลน

อ่างเก็บน้ำ

บริเวณช่วงกลาง

ของภูเขา

อ่างเก็บน้ำ

บริเวณตีนเขา

ระบบบำบัดน้ำเสีย

กั้นสิ่งก่อกวนปัญหาที่ท่วม

- ปดุงป่าในที่สูง
- ปดุงป่าทดแทน
- ป่า 3 อย่าง
- ประโยชน์ 4 อย่าง
- ปดุงป่าโดยไมค์ของปลูก

หลุมปลูกป้องกัน

การพังทลายของดิน

และเพิ่มความชื้นในดิน

เขื่อน

กรมชลประทาน

ทะเล

“4,741 โครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ” ของในหลวงรัชกาลที่ 9

1. โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ

3,248

โครงการ/กิจกรรม

2. โครงการพัฒนาด้านการเกษตร

170

โครงการ/กิจกรรม

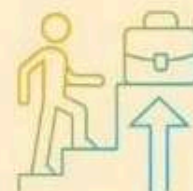
3. โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

182

โครงการ/กิจกรรม

4. โครงการพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพ

339

โครงการ/กิจกรรม

5. โครงการพัฒนาด้านสาธารณสุข

58

โครงการ/กิจกรรม

6. โครงการพัฒนาด้านคมนาคม/สื่อสาร

87

โครงการ/กิจกรรม

7. สวัสดิการสังคม/การศึกษา

398

โครงการ/กิจกรรม

8. โครงการพัฒนาแบบบูรณาการ/อื่นๆ

259

โครงการ/กิจกรรม

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

แบ่งได้ 8 ประเภท คือ

- 1. โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ 3,248 โครงการ**
- 2. โครงการพัฒนาด้านการเกษตร 170 โครงการ**
- 3. โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม 182 โครงการ**
- 4. โครงการพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพ 339 โครงการ**
- 5. โครงการพัฒนาด้านสาธารณสุข 58 โครงการ**
- 6. โครงการพัฒนาด้านคมนาคม/สื่อสาร 87 โครงการ**
- 7. สวัสดิการสังคมและการศึกษา 398 โครงการ**
- 8. โครงการพัฒนาแบบบูรณาการ 259 โครงการ**

รวม 4,741 โครงการ (2495 - 2559)

มูลนิธิปิดทองหลังพระ แบ่งเป็น 6 มิติ

- 1. มิติน้ำ (Water Resources Development)**
- 2. มิติดิน (Soil Development and Conservation)**
- 3. มิติพลังงานทดแทน (Renewable Energy Development)**
- 4. มิติเกษตรกร (Farmer Capacity Development)**
- 5. มิติป่าไม้ (Forest Resources Development)**
- 6. มิติสิ่งแวดล้อม (Environmental Conservation and Management)**

ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2569) Choochit Choochat (2026)

1. Soil

2. Water

3. Forest

4. Climate and Sky

5. Energy

6. Agriculture

7. Sufficiency

8. Public Health

9. Cooperative

10. Transportation and Infrastructure

11. Education

12. History and Archaeology

13. Sociology

14. Arts (Music, literature)

1 NO
POVERTY

2 ZERO
HUNGER

3 GOOD HEALTH
AND WELL-BEING

4 QUALITY
EDUCATION

5 GENDER
EQUALITY

6 CLEAN WATER
AND SANITATION

7 AFFORDABLE AND
CLEAN ENERGY

8 DECENT WORK AND
ECONOMIC GROWTH

9 INDUSTRY, INNOVATION
AND INFRASTRUCTURE

10 REDUCED
INEQUALITIES

11 SUSTAINABLE CITIES
AND COMMUNITIES

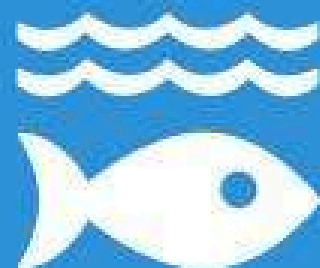
12 RESPONSIBLE
CONSUMPTION
AND PRODUCTION

13 CLIMATE
ACTION

14 LIFE BELOW
WATER

15 LIFE
ON LAND

16 PEACE AND JUSTICE
STRONG INSTITUTIONS

17 PARTNERSHIPS
FOR THE GOALS

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

5P ของศาสตร์พระราช (SEP)

PEOPLE

มิตินคนและสังคม

P พัฒนาคน พึ่งตนเอง ลดความเหลื่อมล้ำ

PLANET

มิตินสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

ดิน น้ำ ป่า

ฝนหลวง

P อนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ

PEACE

มิตินสันติภาพและความยุติธรรม

P สร้างความรักสามัคคี อยู่ร่วมกันอย่างสงบ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

PARTNERSHIP

มิตินหุ้นส่วนความร่วมมือ

ร่วมมือทุกภาคส่วน เครือข่ายเข้มแข็ง

PROSPERITY

มิตินเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง

เกษตรทฤษฎีใหม่

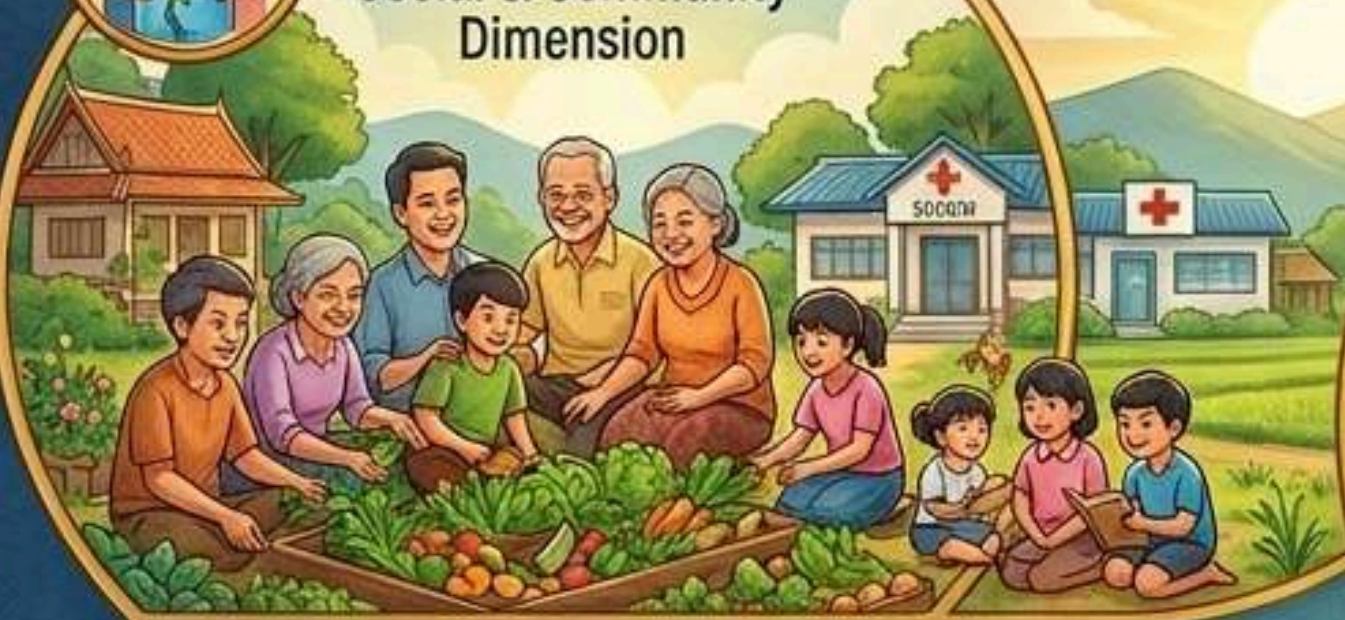
P เศรษฐกิจสมดุล มั่นคง ยั่งยืน

5Ps of the King's Philosophy (SEP)

PEOPLE

Social & Community
Dimension

People Development | Self-Reliance | Reduce Inequality

Sufficiency Economy Philosophy

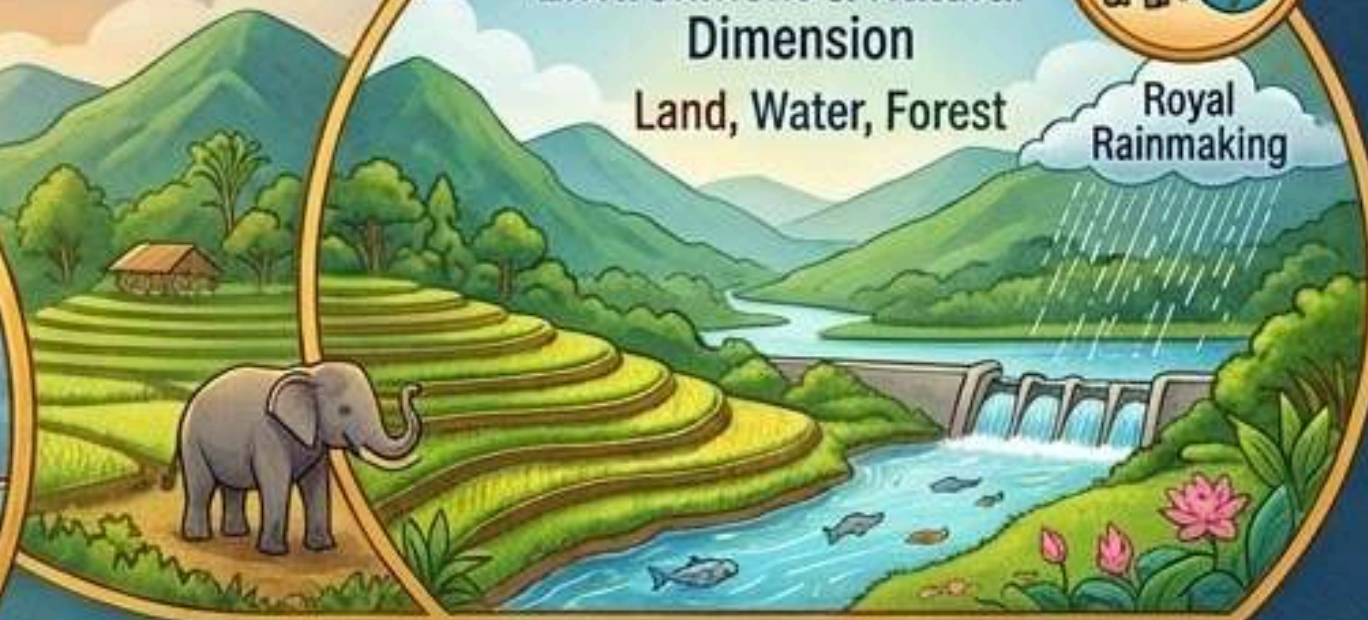

PLANET

Environment & Natural
Dimension

Land, Water, Forest

Royal
Rainmaking

Natural Resource Conservation & Restoration

PEACE

Peace & Justice Dimension

Create Harmony | Coexist Peacefully

PARTNERSHIP

Partnership Dimension

All-Sector Cooperation | Strong Network

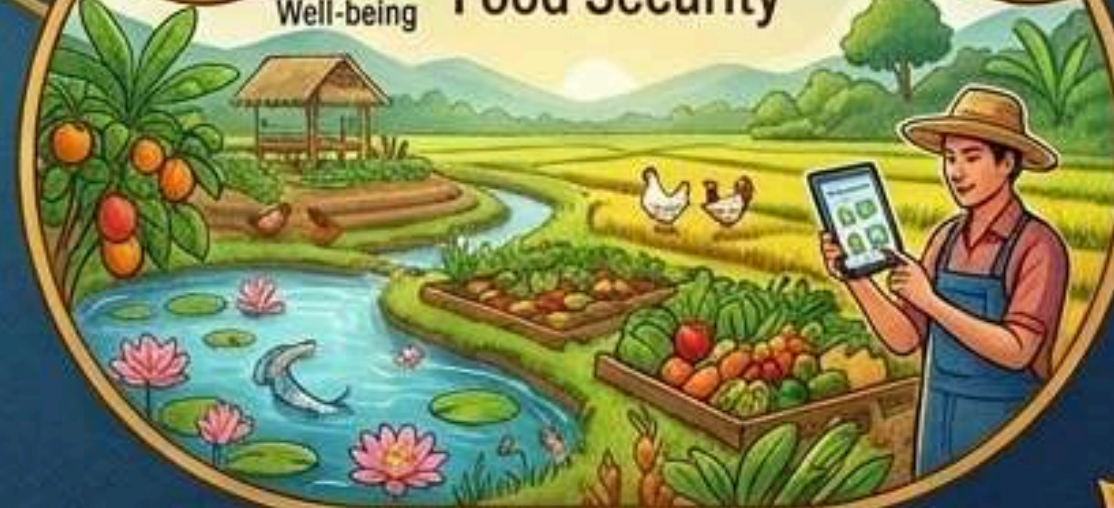

PROSPERITY

Economic & Growth Dimension

Financial
Well-being

Food Security

New Theory Agriculture | Sustainable Balance | Enduring

PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ROYAL DEVELOPMENT PROJECT
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

SEP for SDGs

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

เปรียบเทียบ: ปรัชญาของพระราชา = เป้าหมายความยั่งยืน (SDGs) + วัฒนธรรมและศิลปะ COMPARATIVE: KING'S PHILOSOPHY = SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGs) + CULTURE OF ART

SDGs (GLOBAL METRICS)

เป้าหมายโลก (ขจัดความยากจน, รักษ์โลก, สันติภาพ)
Global Goals (No Poverty, Climate Action, Peace)

CULTURE OF ART (SOUL & HERITAGE)

วัฒนธรรมและศิลปะ (ภูมิปัญญา, หัตถกรรม, จิตวิญญาณ)
Culture & Art (Wisdom, Craft, Spirit)

KING'S PHILOSOPHY

(HOLISTIC UNITY)

ปรัชญาของพระราชา
(ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างรอบด้าน)
King's Philosophy (Holistic Unity)

PEOPLE

มนุษย์

SDGs 1-5
(Metrics)

Cultural
Heritage

Development from
Within & Local Pride

PLANET

โลก

SDGs 6, 13-15
(Targets)

Aesthetic
Harmony

Art of Coexistence
& Sacred Nature

PROSPERITY

ความมั่งคั่ง

SDGs 8-11
(Growth)

Craftsmanship
& Design

Creative Sufficiency
& Sustainable Luxury

PEACE & PARTNERSHIP

สันติภาพและความร่วมมือ

SDGs 16-17
(Laws/Treaties)

Spiritual Art
& Communal
Cooperation

Inner Peace &
Global Brotherhood

“..การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการเลือกและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานมั่นคง พร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงโดยลำดับต่อไป..”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 18 กรกฎาคม พุทธศักราช 2517

"..In developing the nation, it is essential to proceed step by step. We must first build a solid foundation by ensuring that the majority of the population attains a basic level of self-sufficiency in terms of livelihood, food, and daily necessities, utilizing cost-effective methods and equipment that are technically sound. Once this firm foundation is securely established and operational, we may then gradually build upon and enhance our progress, and elevate our economic status to a higher level in subsequent stages.."

Royal Address delivered at the Commencement Ceremony of Kasetsart University

At the Kasetsart University Auditorium, 18 July 1974

“...เมื่อปี 2517 ถึง 2541 ก็ 24 ปีใช้ไหม วันนั้นได้พูดว่า เราควรจะปฏิบัติให้พอมี พอกิน พอมีพอกินก็แปลว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนมีพอมีพอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศ พอมีพอกินก็ยิ่งดีใหญ่...”

“...ความพอเพียงนี้ก็แปลความพอประมาณ และความมีเหตุผล...”

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2540

“...From 1974 to 1998, that makes 24 years, does it not? On that day, I stated that we should conduct ourselves to have enough to live on and enough to eat. Having enough to live on and enough to eat is, in essence, the Sufficiency Economy. If each individual has enough to live on and enough to eat, that is acceptable; and if the entire nation achieves this, it is even better...”

“...This sufficiency also translates to moderation and reasonableness...”

Royal Remarks granted on the Auspicious Occasion of His Majesty the King's Birthday Anniversary

5 December 1997

ความสำคัญของความรู้

“ความรู้นั้นสำคัญยิ่งใหญ่ เพราะเป็นปัจจัยให้เกิดความฉลาด สามารถ และความเจริญก้าวหน้า มนุษย์จึงใฝ่ศึกษากันอย่างไม่รู้จบสิ้น แต่เมื่อพิจารณาดูแล้ว การเรียน ความรู้ แม้มากมายเพียงใด บางทีก็ไม่ช่วยให้ฉลาดหรือเจริญได้เท่าไรนัก ถ้าหากเรียนไม่ถูกถ้วน ไม่รู้จริงแท้ การศึกษาหาความรู้จึงสำคัญตรงที่ว่า ต้องศึกษาเพื่อให้เกิด “ความฉลาดรู้” คือ รู้แล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ 22 มิถุนายน พุทธศักราช 2525

“...Knowledge is of paramount importance, as it is the fundamental factor that fosters intelligence, capability, and progress. Humanity, therefore, pursues education endlessly. However, upon closer consideration, no matter how vast one's learning and knowledge may be, they sometimes contribute very little to true intelligence or progress if that learning is incomplete or lacks genuine understanding. The pursuit of knowledge, therefore, hinges on a vital principle: one must study to achieve 'true wisdom in knowledge'—that is, the ability to effectively apply what has been learned for practical benefit, without causing harm or toxicity...”

Royal Address delivered at the Commencement Ceremony of Srinakharinwirot University

22 June 1982

“...เรื่องโบราณสถาน เป็นเกียรติของชาติ อัญเก่า ๆ แผ่นเดียวก็มีค่า ควรช่วยกันรักษาไว้...”

พระราชดำรัสในพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันที่ 26 ธันวาคม 2504 (กรมศิลปากร, 2550, น.173)

“...Ancient monuments represent the honor of the nation. Even a single old brick holds immense value and should be collectively preserved...”

Royal Remarks granted at the Opening Ceremony of the Chao Sam Phraya National Museum, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, 26 December 1961

(Fine Arts Department, 2007, p. 173)

“...ประเพณีทั้งหลายย่อมมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน เรามีประเพณีของชาติไทยเป็นสมบัติ เราควรจะยึดอย่างยั้ง และช่วยกันส่งเสริม รักษาไว้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ...”

ความตอนหนึ่งในพระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 21 เมษายน พุทธศักราช 2503

“...All traditions inherently serve a purpose in the conduct of each individual's life.

Possessing the traditions of the Thai nation as our heritage, we should be profoundly grateful and collectively promote and preserve them for the progress and prosperity of the country...”

An excerpt of the Royal Address delivered at the Commencement Ceremony of Chulalongkorn University

At the Chulalongkorn University Auditorium, 21 April 1960

“...โบราณวัตถุศิลปวัตถุและโบราณสถานทั้งหลายเป็นของมีคุณค่าและจำเป็นแก่การศึกษาค้นคว้าในทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี เป็นการแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของชาติไทยที่มีมาแต่อดีต ควรสงวนรักษาไว้ให้คงทนถาวร เป็นสมบัติส่วนรวมของชาติไว้ตลอดกาล...”

ความตอนหนึ่งในพระราชดำรัส ในพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันที่ 26 ธันวาคม พุทธศักราช 2504

“...All antiquities, art objects, and ancient monuments possess immense value and are essential for historical, artistic, and archaeological studies. They bear witness to the past prosperity of the Thai nation, and should be permanently preserved and maintained as a collective national heritage for all generations to come...”

An excerpt of the Royal Remarks granted at the Opening Ceremony of the Chao Sam Phraya National Museum,
Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, 26 December 1961

ศาสตร์แห่งพระราช: พิมพ์เขียวสู่ความยั่งยืน

ปรัชญา ทฤษฎี และการปฏิบัติ เพื่อความผาสุกที่ยั่งยืน

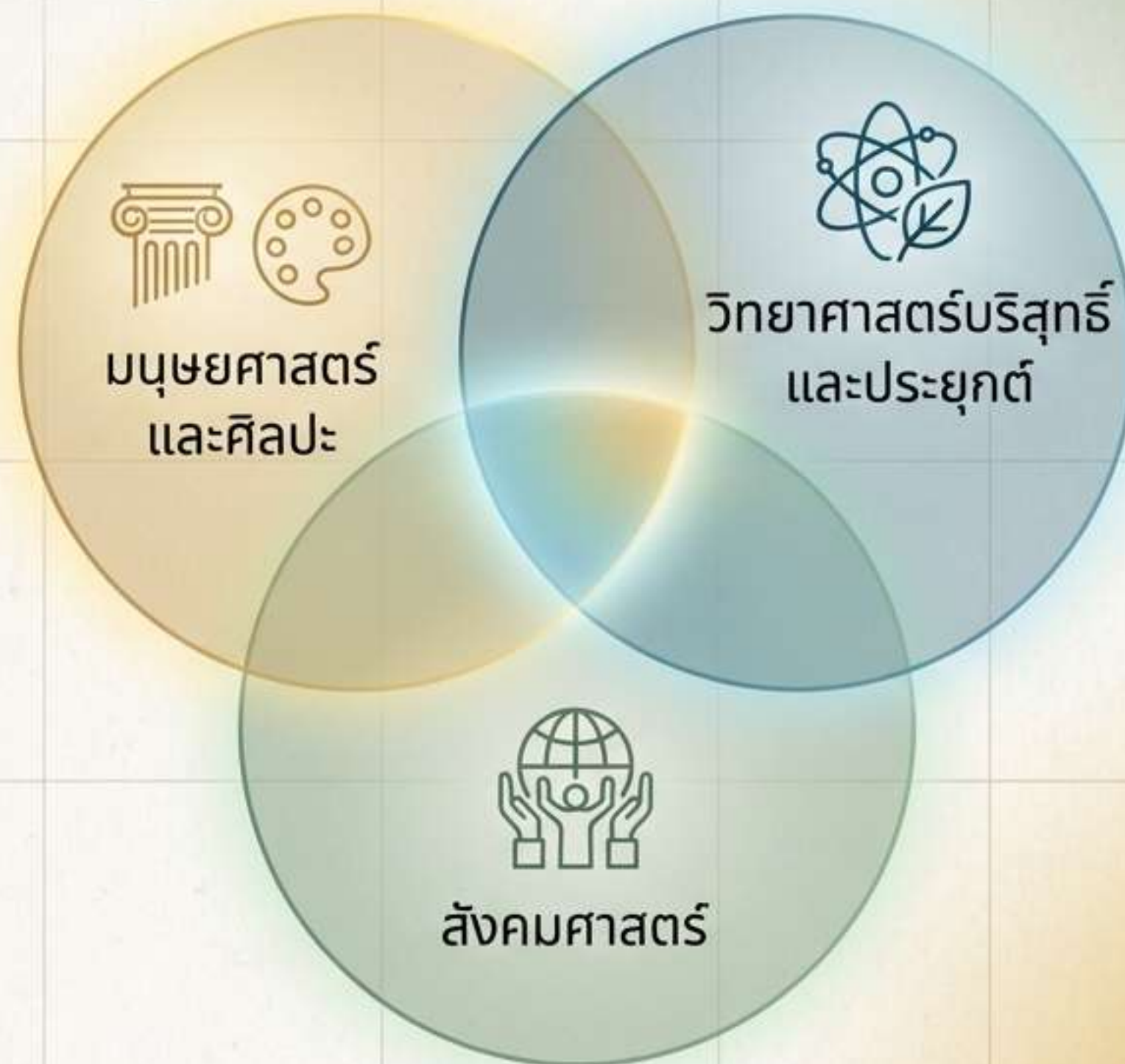
อ้างอิงข้อมูล: ชุติกร ชุชาติ (2569/2026)

องค์ความรู้แบบบูรณาการ

ศาสตร์แห่งพระราชินีไม่ใช่เพียงแนวคิด
แต่คือการผสานศาสตร์ 3 แขนงเข้าด้วยกัน
เพื่อประยุกต์ใช้ผ่านประสบการณ์จริง

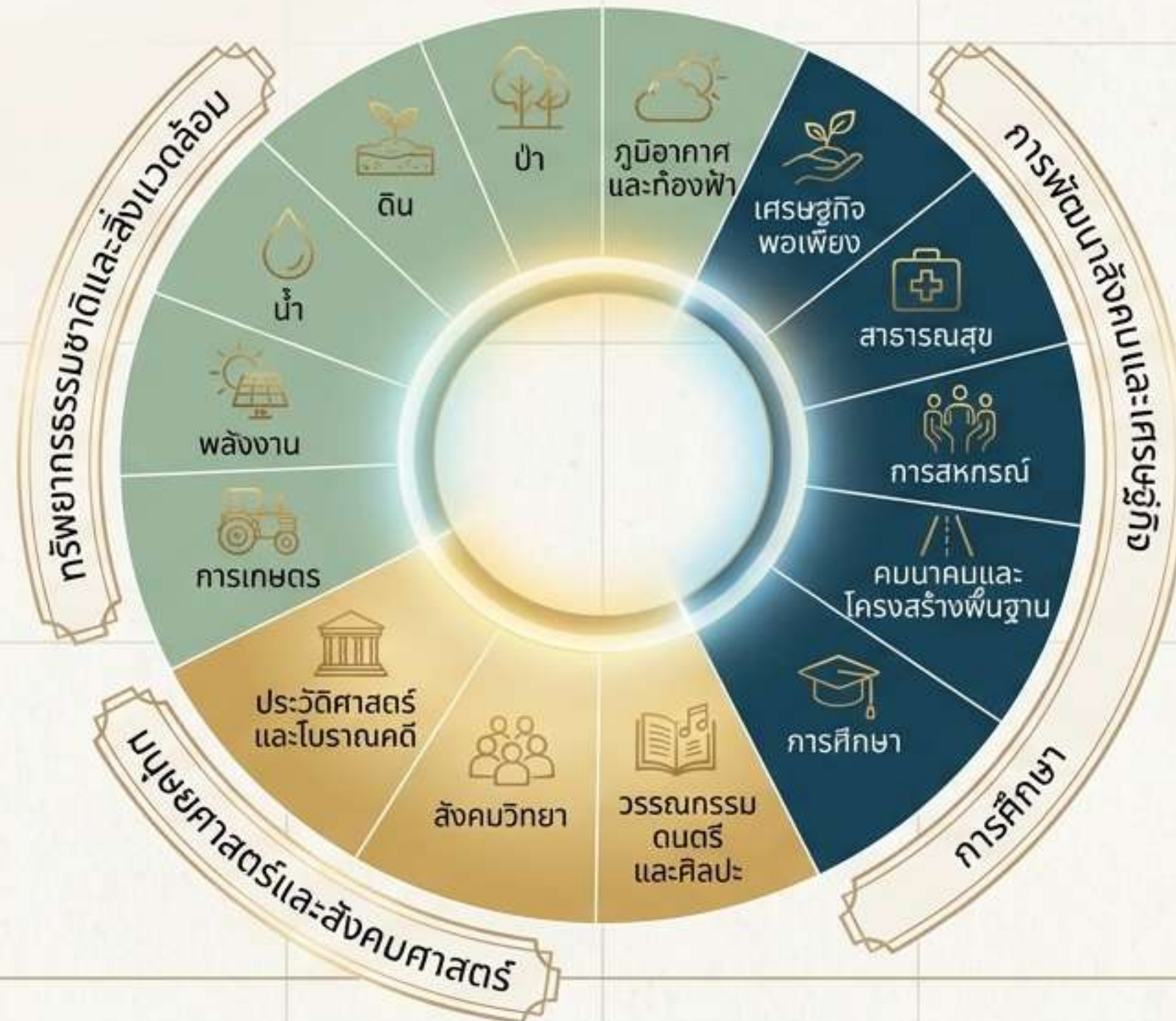

เกิดจากการทดลอง วิจัย
และลงมือปฏิบัติจริง

14 องค์ประกอบของศาสตร์พระราช

ครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากนภา ผ่านภูผา สู่มหานที

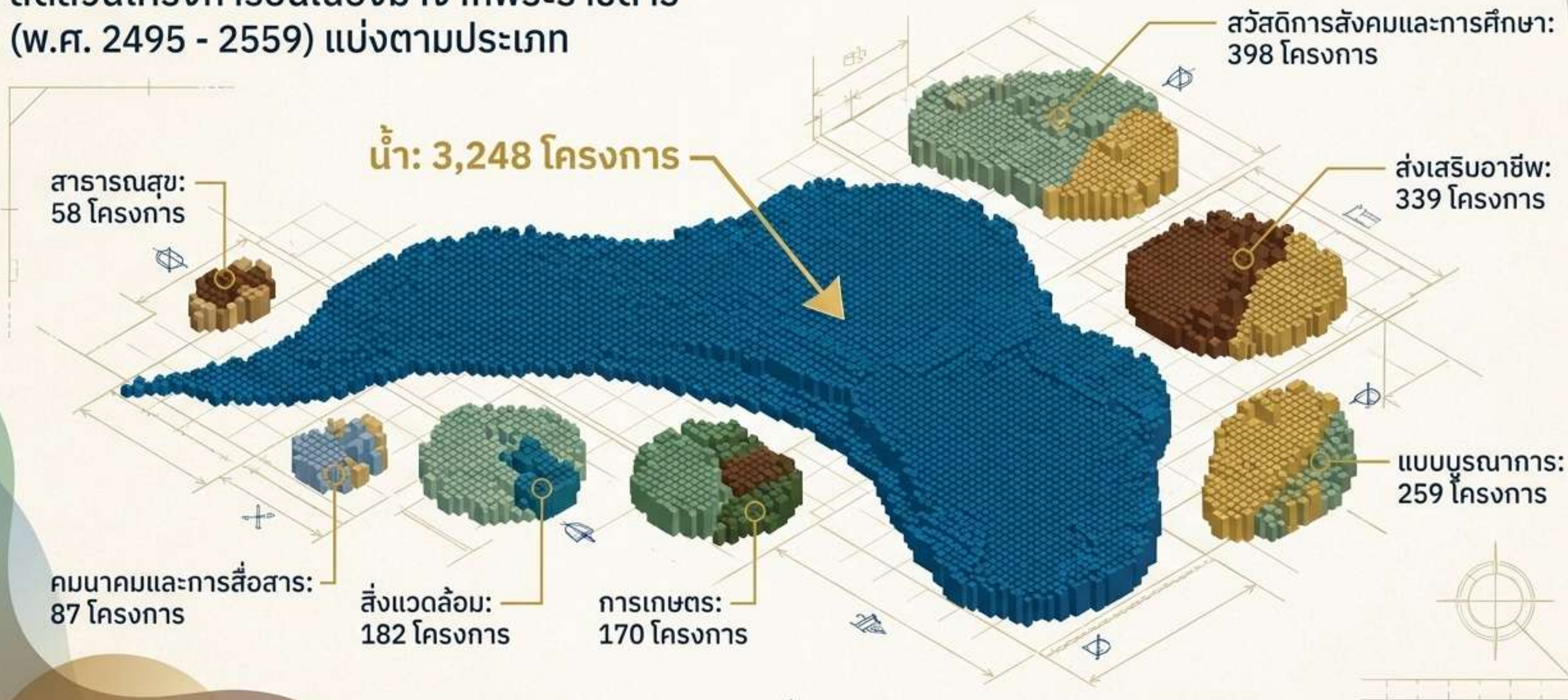

กลไกการขับเคลื่อน: 3 รูปแบบโครงการ

	โครงการส่วนพระองค์	โครงการหลวง	โครงการพระราชดำริ
แหล่งทุน	พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์	งบประมาณจากมูลนิธิและการบริจาค	งบประมาณแผ่นดิน
จุดประสงค์หลัก	เป็นห้องทดลองมีชีวิตเพื่อวิจัยและค้นคว้า	พัฒนาพื้นที่สูงและทดแทนการปลูกพืชเสพติด	แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนระดับประเทศและสร้างโครงสร้างพื้นฐาน
โครงการตัวอย่าง	โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา	โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาและชาวเขา	โครงการแก้มลิง, ชั่งหัวมัน, แก่ลิงดิน

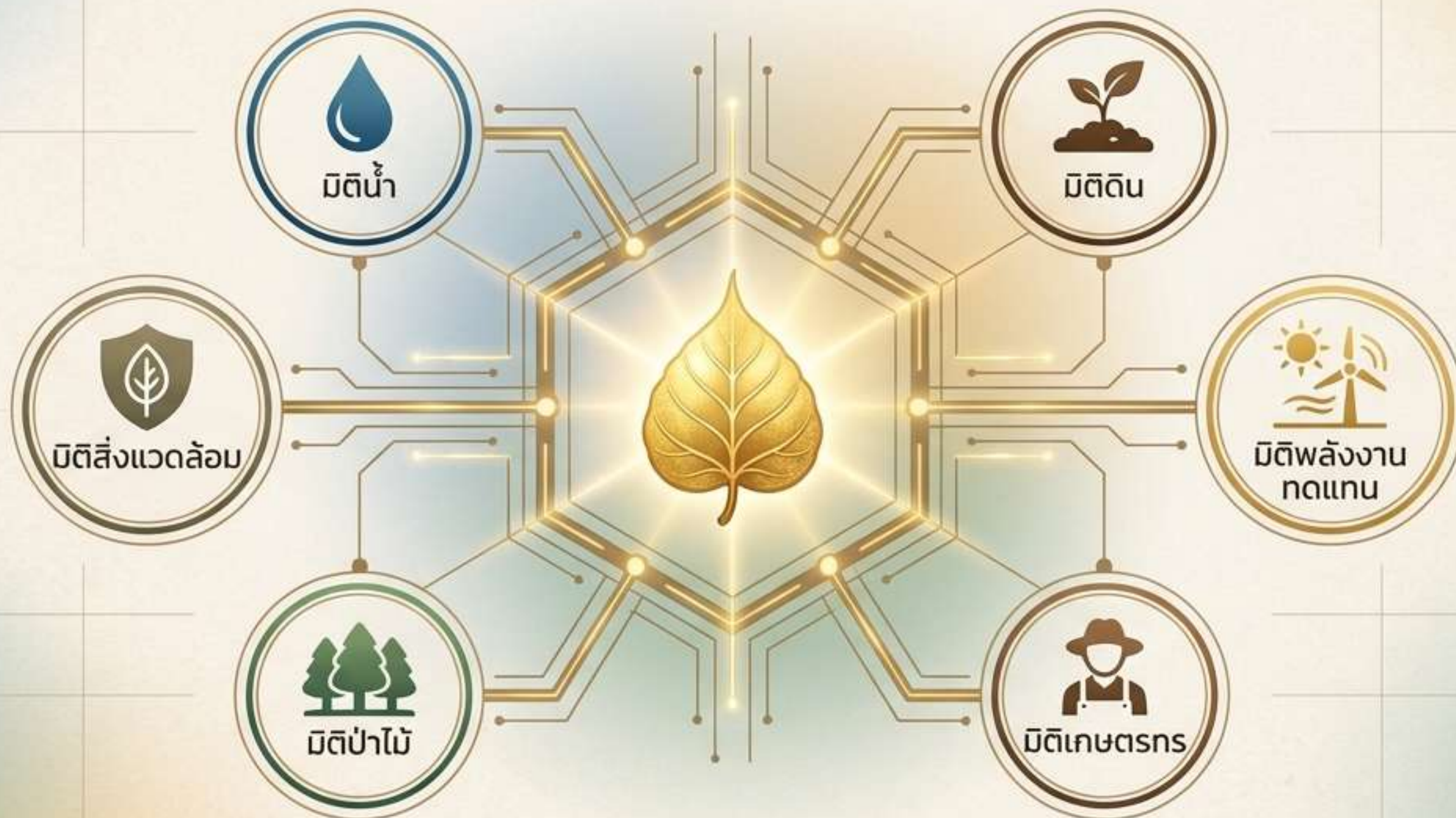
4,741 โครงการ: "น้ำ" คือรากฐานแห่งชีวิต

สัดส่วนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(พ.ศ. 2495 - 2559) แบ่งตามประเภท

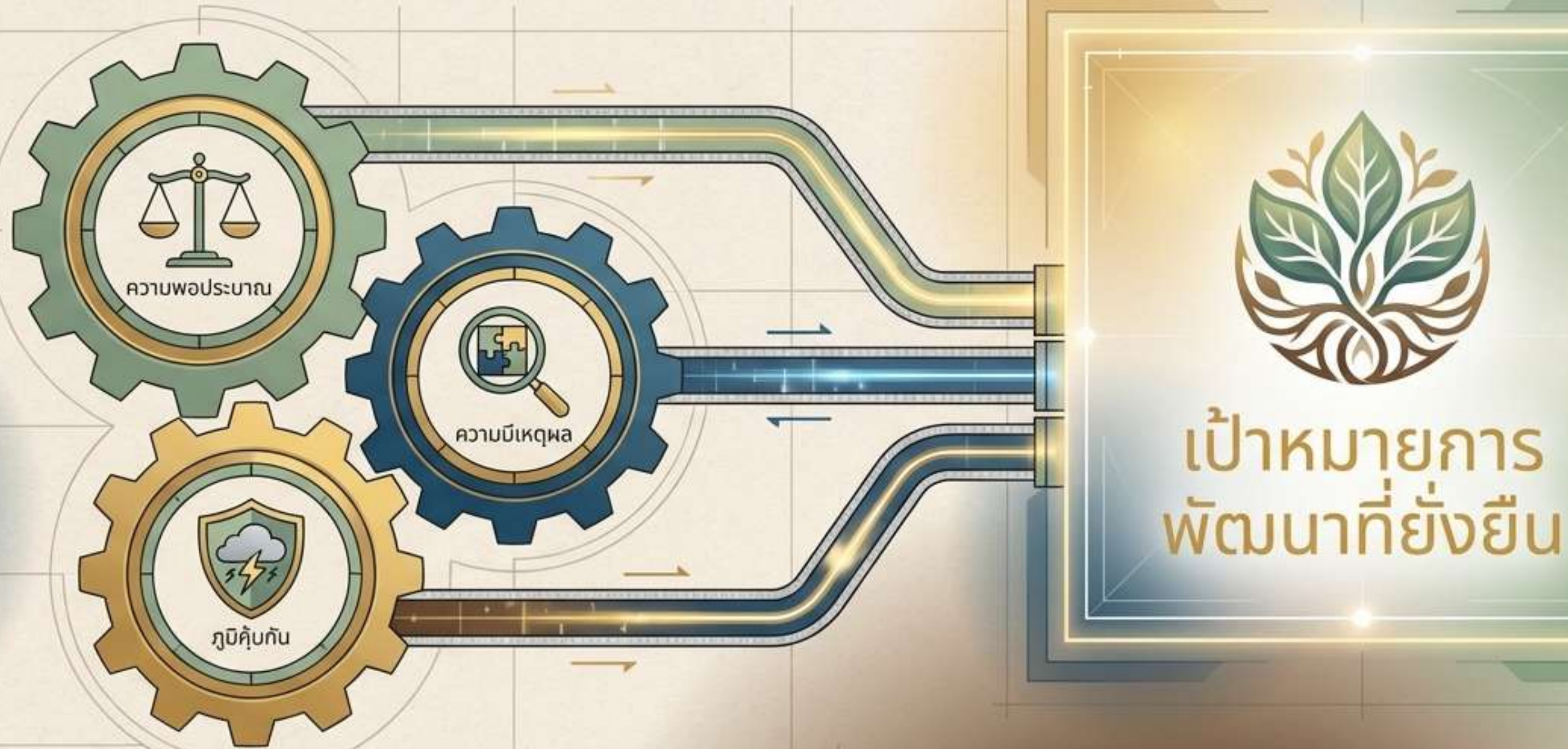
6 มิติการพัฒนาแห่ง “มูลนิธิปิดทองหลังพระ”

การแปลงปรัชญาไปสู่การปฏิบัติในระดับชุมชน

กลไกขับเคลื่อนความพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงคือกระบวนการคิด ไม่ใช่เพียงการหยุดนิ่ง

จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่เป้าหมายโลก

ปรัชญาของพระราช = เป้าหมายความยั่งยืน
ระดับโลก (SDGs) + วัฒนธรรม
และศิลปะ

ในขณะที่เป้าหมายโลก (SDGs) เน้นที่ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ
ศาสตร์พระราชได้เติมเต็มมิติของ 'จิตวิญญาณและรากเหง้า' เข้าไป
ทำให้การพัฒนาสมบูรณ์แบบและเป็นศูนย์กลางของมนุษย์อย่างแท้จริง

ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างรอบด้าน

มนุษย์

SDGs 1-5

การพัฒนาจาก
ภายในและความ
ภูมิใจท้องถิ่น

โลก

SDGs 6, 13-15

ศิลปะแห่งการ
อยู่ร่วมกับ
ธรรมชาติ

ความมั่งคั่ง

SDGs 8-11

ความพอเพียง
เชิงสร้างสรรค์

สันติภาพ

SDGs 16-17

สันติภาพภายใน
และความร่วมมือ

**จิตวิญญาณ
และรากเหง้า**

(ส่วนเติมเต็ม)

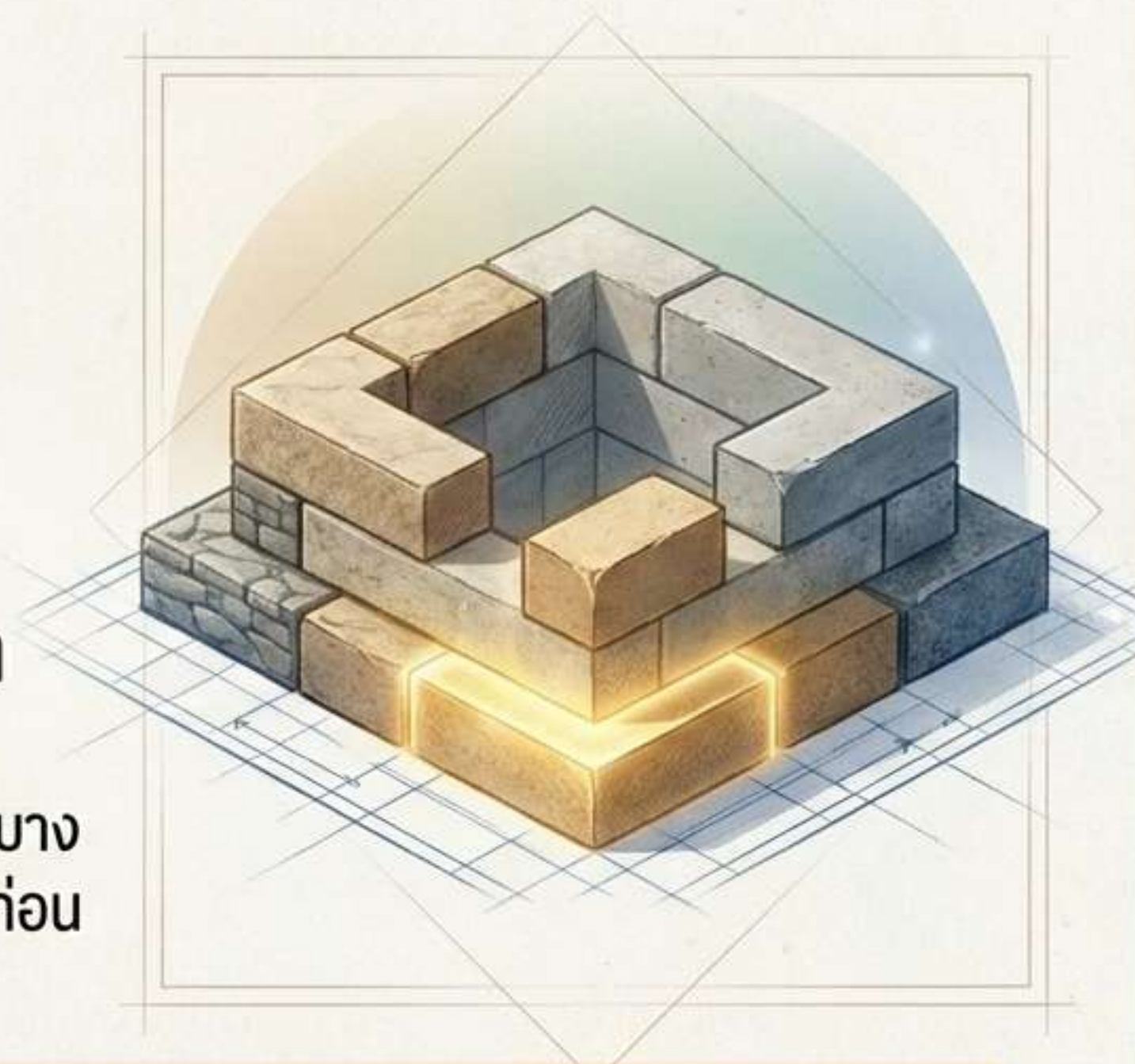

ภูมิปัญญา
หัตถกรรม
และจิตวิญญาณ

หลักการที่ 1: การพัฒนาตามลำดับขั้น

สร้างพื้นฐานความ “พอมิ พอกิน” ก่อนต่อยอด

การเติบโตโดยปราศจากรากฐานระดับท้องถิ่นที่แข็งแกร่งย่อมเปราะบาง
ความจำเป็นพื้นฐานที่ประหยัดและถูกต้องตามหลักวิชาการต้องมาก่อน

“..การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมิ พอกิน พอใช้ของประชาชน
ส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการเลือกและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ..”

(พระบรมราโชวาท 18 ก.ค. 2517)

หลักการที่ 2: การศึกษาเพื่อ ‘ความฉลาดรู้’

ความรู้จะไร้ค่า หากนำมาปฏิบัติจริงไม่ได้

ปรัชญานี้เตือนถึงอันตรายของการเรียนรู้ที่ไม่สมบูรณ์
การศึกษาที่แท้จริงคือความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้
เพื่อแก้ปัญหาจริงโดยไม่สร้างผลกระทบเชิงลบ

“..แม้มากมายเพียงใด บางทีก็ไม่ช่วยให้ฉลาดหรือเจริญได้เท่าไรนัก ถ้าหากเรียนไม่ถูกถ่วง ไม่รู้จริงแท้ การศึกษาหาความรู้
จึงสำคัญตรงที่ว่า ต้องศึกษาเพื่อให้เกิด ‘ความฉลาดรู้’ คือ รู้แล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ”

(พระบรมราโชวาท 22 มิ.ย. 2525)

หลักการที่ 3: รากฐานทางวัฒนธรรม

อิฐเก่าแผ่นเดียว คือเกียรติภูมิของชาติ

ประเพณีและประวัติศาสตร์ไม่ใช่อุปสรรคต่อความก้าวหน้า
แต่เป็นสินทรัพย์ส่วนรวมที่สำคัญ ซึ่งช่วยยึดเหนี่ยวตัวตน
ของสังคมท่ามกลางการพัฒนาอย่างรวดเร็ว

«..ประเพณีทั้งหลายย่อมมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต..
เราควรจะยึดอย่างยั้ง และช่วยกันส่งเสริม รักษาไว้
เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ..»

(พระบรมราโชวาท 21 เม.ย. 2503)

«..เรื่องโบราณสถาน เป็นเกียรติของชาติ
อิฐเก่า ๆ แผ่นเดียวก็มีค่า ควรช่วยกันรักษาไว้..»

(พระราชดำรัส 26 ธ.ค. 2504)

บทสรุป: ความพอเพียงคือเป้าหมายสูงสุด

หากระดับบุคคลเข้มแข็ง ระดับชาติย่อมมั่นคง

“...เมื่อปี 2517 ถึง 2541 ก็ 24 ปีใช้ไหม วันนั้นได้พูดว่า เราควรจะปฏิบัติให้พอมี
พอกิน พอมีพอกินก็แปลว่า เศรษฐกิจพอแปลว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง
ถ้าแต่ละคนมีพอมีพอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศ พอมีพอกินก็ยิ่งดีใหญ่...”

(พระราชดำรัส 5 ธ.ค. 2540)

